

УДК 378.147.015.3.018.43

Л.К. Карпенко, канд. техн. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

О.В. Богомолів, д-р техн. наук, проф. (ДБТУ, Харків)

В.В. Бредихін, д-р техн. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Дистанційне навчання стало невід'ємною частиною сучасної освіти, зокрема у підготовці майбутніх інженерів. У умовах європейської інтеграції та глобалізації важливо розуміти психологічні особливості, які впливають на процес навчання студентів технічних спеціальностей. Вивчення цих аспектів є критично важливим для забезпечення ефективності дистанційної освіти та підготовки конкурентоспроможних фахівців на міжнародному ринку праці.

Мотивація є ключовим фактором успіху в дистанційному навчанні. У контексті європейської інтеграції студенти повинні розуміти важливість своїх знань та вмінь у глобальному контексті. Мотивація до навчання може бути зовнішньою (наприклад, бажання отримати диплом, щоб знайти роботу в Європі) і внутрішньою (інтерес до предмету, прагнення до особистісного розвитку).

В умовах дистанційного навчання важливо створити атмосферу, що сприяє розвитку внутрішньої мотивації. Це може бути досягнуто через використання інтерактивних методів навчання, які дозволяють студентам самостійно вивчати матеріал і активно брати участь у навчальному процесі.

Дистанційне навчання вимагає від студентів високого рівня самостійності та відповідальності. Інженери майбутнього повинні вміти організовувати свій навчальний процес, ставити цілі та контролювати їх досягнення. Психологічно, це може бути викликом для деяких студентів, оскільки дистанційна форма навчання потребує від них більшої дисципліни та самоконтролю.

Важливою умовою успішного навчання є розвиток навичок тайм-менеджменту. Студенти повинні вміти планувати свій час, розставляти пріоритети та контролювати виконання завдань. Психологічна підтримка з боку викладачів, а також створення чіткої структури навчального процесу можуть допомогти студентам у цьому.

Комунікація та соціальна взаємодія є однією із складових успішного навчання. Дистанційне навчання обмежує традиційні форми

спілкування, що може призвести до почуття ізоляції серед студентів. Соціальна взаємодія є важливою для психологічного комфорту та емоційного благополуччя. У рамках дистанційної освіти важливо забезпечити можливості для комунікації між студентами, а також між студентами та викладачами. Використання онлайн-форумів, групових проєктів, відеоконференцій і інших інтерактивних форматів допомагає зберегти соціальні зв'язки та забезпечує студентам можливість обговорювати навчальні матеріали, ділитися досвідом і взаємодіяти одне з одним. Це позитивно впливає на їхнє психологічне благополуччя і мотивує до навчання.

Однією з важливих психологічних особливостей молодшої людини є адаптація до змін. У процесі європейської інтеграції система освіти підлягає змінам і адаптації до нових стандартів. Дистанційне навчання є одним із найбільш динамічних аспектів цих змін. Студенти повинні бути готові до адаптації своїх навчальних стратегій у відповідь на нові виклики. Психологічно, це може бути стресовим досвідом. Тому важливо розвивати в студентів гнучкість та здатність до адаптації. Викладачі можуть сприяти цьому через підтримку, заохочення та навчання технік стрес-менеджменту.

В умовах дистанційного навчання важливим є розвиток критичного мислення та саморефлексії. Студенти повинні вміти аналізувати інформацію, оцінювати її достовірність і застосовувати знання на практиці. Це особливо актуально для інженерних спеціальностей, де рішення часто потребують глибокого аналізу та інноваційного підходу. Саморефлексія допомагає студентам оцінити свої сильні та слабкі сторони, усвідомити, які навички їм потрібно покращити, а також формувати цілі для подальшого розвитку. Викладачі можуть допомагати студентам у цьому процесі, надаючи зворотний зв'язок і підтримуючи їх у саморозвитку.

В умовах дистанційного навчання майбутні інженери повинні бути готові до роботи з сучасними технологіями. Психологічно, це може викликати стрес і невпевненість у студентів, які не мають достатнього досвіду роботи з новими платформами чи програмним забезпеченням. Важливо забезпечити технічну підтримку та навчальні матеріали, які допоможуть студентам адаптуватися до нових технологій. Це може включати онлайн-інструкції, відеоуроки та можливість консультацій з викладачами або технічними спеціалістами.

Під час дистанційного навчання студенти можуть стикатися з різними психологічними бар'єрами та страхами, такими як страх невдачі, відчуття ізоляції або низька самооцінка. Ці фактори можуть негативно впливати на їхній успіх у навчанні. В умовах європейської

інтеграції важливо працювати над подоланням цих бар'єрів, створюючи підтримуюче середовище для студентів.

Викладачі повинні звертати увагу на емоційний стан своїх студентів, надавати їм підтримку та допомагати в подоланні труднощів. Застосування коучингових методів, групових обговорень та психоемоційних тренінгів може значно зменшити рівень стресу та підвищити впевненість студентів у власних силах.

Європейська інтеграція передбачає взаємодію з різними культурами та освітніми системами. Для майбутніх інженерів це може стати додатковим психологічним викликом. Адаптація до нових умов навчання, розуміння культурних особливостей та міжкультурна комунікація – це важливі навички, які необхідно розвивати.

Викладачі повинні враховувати культурні відмінності студентів і створювати навчальне середовище, яке сприятиме їхній інтеграції. Включення міжнародних проєктів, обмін досвідом з іноземними університетами та участь у міжнародних конкурсах може допомогти студентам адаптуватися до нових умов та розширити їхній світогляд.

У дистанційному навчанні важливим аспектом є система оцінювання та зворотного зв'язку. Психологічно, студенти потребують регулярного зворотного зв'язку щодо своїх успіхів та прогресу. Це допомагає їм усвідомлювати свої досягнення, визначати слабкі місця та працювати над їхнім покращенням.

Європейська інтеграція може сприяти впровадженню нових методів оцінювання, які акцентують увагу на формуванні компетенцій, а не лише на знаннях. Викладачі факультету мехатроніки та інжинірингу використовують проєктні роботи, групові дослідження та презентації, як способи оцінювання, що дозволяє студентам отримувати більш різноманітний зворотний зв'язок.

Таким чином дистанційне навчання в підготовці майбутніх інженерів в умовах європейської інтеграції є складним, але необхідним процесом, який вимагає врахування психологічних особливостей студентів. Мотивація, самостійність, комунікація, адаптація до змін, критичне мислення та технологічна підготовка — це основні аспекти, які впливають на успішність навчання. Для забезпечення ефективності дистанційної освіти важливо створити підтримуюче середовище, яке сприяє розвитку всіх цих якостей у студентів, а також забезпечити необхідні ресурси та технології, що відповідають вимогам сучасного ринку праці. Лише в такому випадку можна підготувати висококваліфікованих інженерів, готових до роботи в умовах глобалізації та інтеграції в європейську освітню та професійну спільноту.